

31^e zondag door het jaar 4-5 november 2023

decaanaat Ieper - Poperinge

Als aperitief: Ik wil de grootste zijn - Raymond van het Groenewoud

<https://www.youtube.com/watch?v=bKTLN3AYm3g>

Ik wil de grootste zijn
Ik wil de grootste zijn
Ik wil altijd de grootste zijn
Ik wil de grootste zijn

Ik wil de knapste zijn
Ik wil de knapste zijn
Ik wil altijd de knapste zijn
Ik wil de knapste zijn

De aarde als zuster
De zon als m'n moeder
Een frisse knaap
En geen decadente loeder

Ik wil de mooiste zijn
Ik wil de mooiste zijn
Ik wil altijd de mooiste zijn
Ik wil de mooiste zijn

Geen band met de mensen
Een ziel in de bossen
Een ziel die het Zweterig Zijn
Komt verlossen

Ik wil de grootste hebben
Ik wil de grootste hebben
Ik wil altijd de grootste hebben
Ik wil altijd de grootste hebben

Allemaal:
Ik wil de grootste hebben
Ik wil de grootste hebben
Ik wil altijd de grootste hebben
Ik wil altijd de grootste hebben

Ik wil de knapste zijn
Ik wil de mooiste zijn
Ik wil altijd de grootste zijn
Ik wil de grootste hebben

*Het zou het clublied van de farizeeën kunnen zijn uit het evangelie van deze zondag.
Tip van Jezus: "De grootste van u zal uw dienaar zijn. Wie zich verheft, zal vernederd worden, en wie zich vernedert, zal verheven worden." (Mt. 23,11-12)*

Openingslied: Here Jezus, om uw Woord (ZJ 809)

<https://www.youtube.com/watch?v=Dz1DdN7WeSI>

Here Jezus, om uw woord
zijn wij hier bijeengekomen.
Laat in 't hart dat naar U hoort
uw genade binnenstromen.
Heilig ons, dat wij U geven
hart en ziel en heel ons leven.

Ons gevoel en ons verstand
zijn, o Heer, zo zonder klaarheid,
als uw Geest de nacht niet bant,
ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten
moet Gij zelf in ons verrichten.

O Gij glans der heerlijkheid,
licht uit licht, uit God geboren,
maak ons voor uw heil bereid,
open hart en mond en oren,
dat ons bidden en ons zingen
tot de hemel door mag dringen.

Welkom

Wie baas is, heeft het voor het zeggen.
Zo gaat dat doorgaans in onze wereld.

Maar niet in mijn wereld - zegt Jezus:
"De grootste van u, zal uw dienaar zijn."
M.a.w. gezagsdragers moeten zich laten gezeggen.
Hun motto moet zijn:
'Wat kan ik voor jou doen?'
Wie met gezag is bekleed, wie een ambt uitoefent,
is geroepen tot dienstbaarheid aan de gemeenschap.
Gods wereld kent geen 'hoger' en geen 'lager':
niet wat functies betreft en ook niet in relaties van mensen tot elkaar,
allen zijn we elkaars broers en zussen,
kinderen van dezelfde Vader.
Omdat ons dat echter niet altijd lukt,
willen wij aan het begin van deze viering bidden om ontferming.

Vergevingsmoment

Heer, mensen die het hoge woord voeren krijgen meestal alle aandacht,
terwijl bescheiden mensen in een verloren hoekje staan.
Wij willen ons soms zo graag op de voorgrond plaatsen.
Om ons tekort aan nederigheid:
Heer, ontferm U over ons.

Christus,
leven zoals U het ons hebt voorgeleefd vinden we zo lastig,
terwijl we ons voor plezierige dingen heel wat moeite getroosten.
Om onze lauwheid:
Christus, ontferm U over ons.

Heer,
dienstbaar zijn aan onze medemens willen we wel,
maar als dat voor het oog van medemensen gebeurt,
zodat zij een goede indruk van ons hebben,
dan vinden we dat mooi meegenomen.
Om onze enggeestigheid:
Heer, ontferm U over ons.

Lofzang

Eer aan God in de hoge,
Schepper van hemel en aarde.
Hij schenkt ons leven, licht en liefde.
Hij schenkt ons zijn Zoon, die ons bevrijdt.

Vrede op aarde onder mensen
die handen reiken van volk tot volk
en zich verzoenen met elkaar
tot een wereld zonder grenzen.

Mensen in wie Hij welbehagen heeft,
om hun inzet voor vrijheid en gerechtigheid
en om hun streven naar eerbied
voor alles wat in zijn schepping leeft.

Eer aan God in de hoge,
want Hij sluit een Verbond
met de kleinen en de zwakken
en met allen die aan zijn Boodschap gestalte geven.

Vrede op aarde aan alle mensen
en zalig zij die vrede stichten,
want zij worden kinderen van God genoemd.

Moge Hij welbehagen vinden in ons,
als volk onderweg,
in het voetspoor van Jezus,
onze Messias en onze Heer. Amen.

Openingsgebed

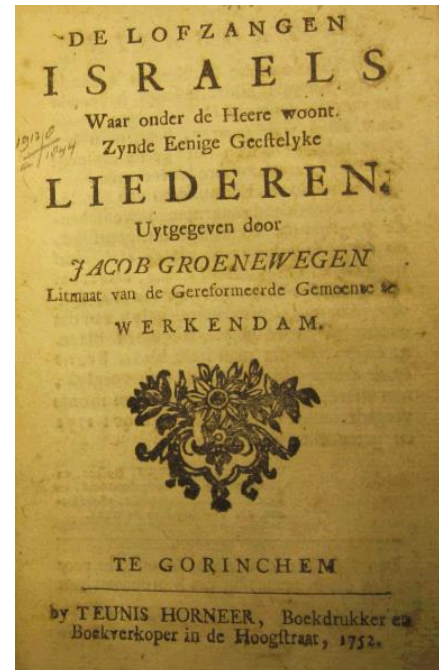
Vader van alle mensen,
spreek uw bevrijdend en herscheppend Woord tot ons.
Leer ons wat ware grootheid is.
Richt ons op Jezus
die ons voorging als Dienaar
en die de minste van allen wilde zijn.
Wij vragen het U voor elkaar, in zijn naam. Amen.

Eerste lezing: Uit de profeet Maleachi

(Mal. 1, 14b-2,2b. 8-10)

14bIk ben een grote koning – zegt de Heer van de machten –
en mijn naam wordt gevreesd onder de volken.

- 1 Daarmee geldt voor u, priesters, dit besluit:
- 2 Wanneer u niet luistert

en wanneer u zich niet om de glorie van mijn naam bekommert

– zegt de Heer van de machten –
dan laat ik de vloek over u komen,
dan vervloek Ik de zegen die aan u gegeven is.

8 U echter bent van de weg afgeweken
en u hebt door uw lering velen laten struikelen;
u hebt het verbond met Levi tenietgedaan
– zegt de Heer van de machten.

9 Daarom zal Ik zorgen dat u bij het hele volk verguisd en versmaad wordt,
omdat u mijn wegen niet hebt bewandeld
en in uw lering de mensen naar de ogen hebt gezien.

10 Hebben wij allen niet één vader?
Heeft één God ons niet geschapen?
Waarom bedriegen wij elkaar dan
en schenden wij daarmee het verbond van onze vadersen?

Tussenzang: Psalm 131 (130), 1, 2, 3

Refrein: Heer, bewaar mijn hart in vrede bij U.

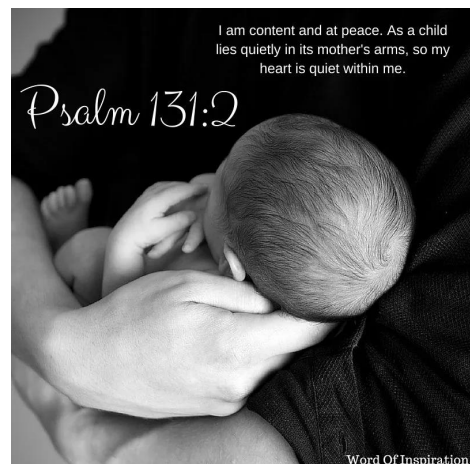
Mijn hart is niet hoogmoedig, Heer,
mijn ogen kijken niet verwaand.

Ik streef ook niet naar grote daden
hoger dan ik reiken kan.

De stormen zijn bedaard in mij
en vredig is mijn geest.

Zoals een kind op moeders schoot
zo veilig voel ik mij.

Zoek, Israël, uw toevlucht bij de Heer
van nu af voor altijd.

Tweede lezing: (1 Tess. 2, 7b-9.13)

Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Tessalonica

Broeders en zusters,

7b Wij zijn als weerloze kinderen onder u opgetreden,
zoals een voedster die haar kinderen koestert.

8 We waren u zo innig genegen
dat wij u graag niet alleen het evangelie van God,
maar ook ons eigen leven hadden geschonken;
zo lief was u ons geworden.

9 U herinnert zich toch, broeders en zusters,
onze moeite en inspanning.

Wij hebben u het evangelie van God verkondigd,
terwijl we dag en nacht werkten
om niemand van u op kosten te jagen.

13 En daarom danken wij God dan ook zonder ophouden,
omdat u het woord van God, dat u van ons te horen kreeg,
hebt ontvangen en het hebt aanvaard;
niet als een woord van mensen,
maar als wat het inderdaad is: het woord van God zelf,
dat ook werkzaam blijft in u die gelooft.

Lied: Als gij naar de woorden luistert (ZJ 739)

<https://www.youtube.com/watch?v=ecpac1kHdX0>

Als gij naar de woorden luistert
die hier tot u zijn gezegd,
zullen zij een licht ontsteken,
wijzen zij de goede weg.

Als gij naar de woorden luistert
die van mij geschreven staan
zullen zij van vrede spreken
die er schuilgaat in mijn naam

Als gij naar mijn woorden luistert,
ze van harte wilt verstaan
zullen zij de vader tonen,
zult gij niet verloren gaan.

Als gij naar mijn woorden luistert
brengt de dood niet langer vrees,
wordt gij tot Gods zoon herboren,
ademt gij zijn levensgeest.

Evangelie: (Mt. 23, 1-12)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheüs

- 1 In die tijd zei Jezus tegen de menigte en zijn leerlingen:
- 2 `Op de stoel van Mozes
hebben de schriftgeleerden en de farizeeën plaatsgenomen.
- 3 Doe en onderhoud daarom alles wat ze u zeggen,
maar handel niet naar hun daden.
Zelf doen ze niet wat ze zeggen.
- 4 Ze bundelen zware en ondraaglijke lasten
en leggen die de mensen op de schouders,
maar willen er zelf geen vinger naar uitsteken.
- 5 Alles wat ze doen, doen ze om door de mensen gezien te worden.
Want ze maken hun gebedsriemen breed en hun kwasten groot,
- 6 ze zijn uit op de ereplaats bij de maaltijden
en de voornaamste zetels in de synagogen,
- 7 en willen op de markt graag gegroet
en door de mensen rabbi genoemd worden.
- 8 Maar laat u zich geen rabbi noemen,
want één is uw meester en u bent allemaal broeders.
- 9 Noem ook niemand van u op aarde vader,
want één is uw Vader, die in de hemel.
- 10 Laat u ook geen leraar noemen,
want één is uw leraar, de Messias.
- 11 De grootste van u zal uw dienaar zijn.
- 12 Wie zich verheft, zal vernederd worden,
en wie zich vernedert, zal verheven worden.

Overweging(en)

Is het u ook opgevallen dat de brief van Paulus aan de Tessalonicenzen een heel warme brief is van een blijkbaar gelukkige man.

De brief loopt over van dankbaarheid. Het is geen vleierij vanwege Paulus, en ook geen truc om zijn lezers gunstig te stemmen. Paulus is blij omdat zijn gemeente stand houdt bij tegenkanten (1 Tess. 2,14). Die waren er toen ook. Onze tijd is dus niet zoveel anders dan zoveel eeuwen geleden ...

Paulus was eigenlijk graag teruggekeerd naar Tessalonica. Dit was hem niet gelukt. Daarom had hij Timoteüs gestuurd om hen te steunen. Die was met goed nieuws bij Paulus teruggekeerd (1 Tess. 3,6-9). De mensen waren trouw gebleven. Ze geloofden en handelden ook naar wat Paulus hen onderwezen had. Ze deelden dit ook met andere mensen. Paulus had dus alle redenen om dankbaar te zijn. Het was voor hem ook een bemoediging voor zijn verder missiewerk in Griekenland. Een bevestiging ook van de kracht van Gods woord, sterker dan dat van mensen.

Het geloof van de Tessalonicenzen was natuurlijk niet perfect. Paulus weet dit en zegt dat hij bidt om hen terug te zien en aan te vullen "wat nog aan hun geloof ontbreekt" (1 Tess. 3,10). Maar - en dat is belangrijk: dit zegt hij pas halverwege de brief, nadat hij hen al meermaals geprezen heeft voor het geloof en de standvastigheid die ze al hadden betoond.

Paulus gebruikt een goede methodiek. Hij is een goede psycholoog, zou je kunnen zeggen. Want hij bevestigt eerst wat er al aan geloof aanwezig is.

Hart en gevoel hebben een rol en krijgen hier ook een plaats. Er is verbondenheid tussen Paulus en zijn gemeente. Hij gaat met haar om als een moeder zoals we bij het begin van de eerste lezing mochten horen.

Een heel andere toon beluisterden we echter in het evangelie en dan nog wel van Jezus. Daar is Jezus zeer scherp voor de schriftgeleerden en de farizeeën. We hoorden het begin van het 23e hoofdstuk van het evangelie volgens Matteus, en in dit hele hoofdstuk maken we kennis met een felle, een agressieve Jezus. Huichelaars noemt Hij hen, witgekalkte graven, slangen en addereengebroid. Het is even slikken bij zulke woorden, want ze passen helemaal niet in de mond van de liefdevolle Jezus die we kennen. Wanneer we echter goed luisteren naar het begin van de tekst wordt duidelijk waarom Jezus zo buiten zichzelf is. Hij zegt: 'De schriftgeleerden en de farizeeën hebben plaatsgenomen op de stoel van Mozes. Houd u dus aan alles wat ze zeggen en handel daarnaar; maar handel niet naar hun daden, want ze doen zelf niet wat ze u voorhouden.' Het is dus duidelijk dat Jezus hen niet verwerpt, integendeel, Hij spoort de mensen aan te doen wat ze zeggen, want zij verkondigen de Wet van Mozes. Maar Hij neemt het hen wél erg kwalijk dat ze zelf niet doen wat ze voorhouden. Je merkt dat in al zijn woorden en daden: Hij kan niet overweg met huichelaars, en ook niet met mensen die zichzelf verheffen of die hun macht misbruiken. Ook hier is dat zo: de schriftgeleerden en farizeeën misbruiken hun macht om anderen zware lasten op te leggen en ze willen zelf geëerd worden. Ze willen de beste plaatsen, en ze willen 'rabbi', dus meester genoemd worden. Maar 'al wie zichzelf verheft, zal vernederd, en wie zichzelf vernederd, zal verheven worden', aldus Jezus op het einde van het evangelie. Daarover gaat het dus: over oprechtheid en nederigheid.

Nu moeten wij er ons voor hoeden te denken dat Jezus alleen de farizeeën en schriftgeleerden op het oog heeft. Dat is zeker niet zo. Over hun hoofden heen richt Hij zich tot iedereen, dus ook tot ons.

Beste mensen, het Vlaamse spreekwoord zegt: "Woorden wekken, voorbeelden trekken." Dat ligt helemaal in de lijn van wat Jezus zegt. Laat ons geloof, ons christen zijn dus niet beperkt blijven tot het opzeggen van de twaalf artikelen van het geloof of een eigentijdse hertaling ervan zoals we straks zullen uitspreken. Laat ons geloof niet beperkt blijven tot het bijwonen van de wekelijkse viering en tot het luisteren naar Gods woord. Nee, geloof is, net als liefde, een werkwoord. Geloof moeten we uitdrukken in onze omgang met elkaar en met al onze naasten. En als we dat met liefde doen, zijn we mensen naar Gods hart. En anders riskeren we niet beter te zijn dan de schriftgeleerden en de farizeeën, en dat kan niet echt de bedoeling zijn. En daarom, om uit een ander bijbels verhaal te citeren, mogen we elkaar uitnodigen en oproepen: Ga en doe gij evenzo. Amen.

Mieke Kerckhof (met dank aan Antoine Rubbens en Romain Debbaut)

Er is méér nodig...

Er is meer nodig dan de weg weten
je moet de weg ook gaan.
Er is meer nodig dan een belofte doen
je moet de belofte ook nakomen.
Er is meer nodig dan het antwoord weten
je moet het antwoord ook zijn.
Er is meer nodig dan over trouw praten
je moet ook trouw zijn.
Er is meer nodig dan verdriet zien
je moet ook troosten.
Er is meer nodig dan de wet kennen
je moet de wet ook naleven.

(Marianne van der Sommen)

Wie wil niet graag gezien worden?
We verlangen naar respect.
We willen iemand zijn die in aanzien staat.
Maar vraag is of ons streven daarnaar
vaak niet averechts werkt.
Niet ons huis, niet onze bankrekening
doen mensen naar ons omzien.
Niet onze maatschappelijke positie geeft ons aanzien.
We verdienen pas respect
in de mate dat we doen wat we zeggen.
Belangrijk is dat we inzien,
dat we ten dienste van anderen leven.
We worden pas iemand als we op de bres staan
voor het geluk van anderen.

Dat is het diepste inzicht,
dat het evangelie ons meegeeft.
Woorden en daden horen bij elkaar.
Eretitels en ereplaatsen maken niemand groter in aanzien.
Het enige dat telt, dat is zo goed als God te zijn.
Als broers en zussen staan we ten dienste van elkaar,
ieder met een eigen taak en verantwoordelijkheid.
Hoe groter onze zorg is voor de minsten,
des te groter wordt ons aanzien
in de ogen van God en van de mensen. (Wim Holterman osfs)

Lied van niet (gevonden in een uitgave van Gooi&Sticht, een jaar de tijd, 2, p.211)

Niet om wat je hebt om vast te kunnen houden
Niet om wat je wilt om de baas over te zijn
Niet om wie je bent op grond van je salaris
Niet om wat je kunt om de eerste te zijn
Om de dooie dooie dooie dood niet.

Niet om wat je hebt om de schijn te houden
Niet om wat je wilt om toch geliefd te zijn
Niet om wat je bent ten koste van een ander
Niet om wat je kunt door stekeblind te zijn
Om de dooie dooie dooie dood niet.

Het gaat mij niet om de noten
Het gaat mij om de muziek
Het gaat mij niet om de woorden
Mij gaat het om het lied
Het gaat mij niet om de passen
Het gaat mij om de dans
Het gaat mij niet om de regels
Mij gaat het om de kans, zoals nu
Te dansen in het licht van de sterren met u.

(t.: M. van de Werf; m.: G.Vijlbrief)

Woorden van geloof

Ik geloof dat het leven mij geschonken werd
door God, onze Vader, Bon van liefde.
Ik geloof dat ik geroepen ben
om mee te werken aan een toekomst
die voor elke mens menswaardig is.

Ik geloof in die uitzonderlijke mens
die niet geleefd heeft voor Zichzelf.
Ik geloof in die Mens
die wij kennen als Zoon van mensen
en Zoon van God,
die een ereplaats gaf aan mensen
die over het hoofd werden gezien.

Ik geloof dat zijn Geest onder ons werkt
als wij in zijn naam samen zijn
en wij elkaar levenskansen geven.
Ik geloof dat zijn Geest
ons telkens weer aanspoort
om naar elkaar om te zien
en zo mensen te worden met en voor elkaar.

Ik geloof dat ons leven
niet zal eindigen in het zinloze niets,
maar dat wij eens zullen leven
bij de bron van liefde die ons dit leven schonk. Amen.

Voorbeden

(naar: Huub Welzen)

L.: Bidden we voor allen die leiding geven,
voor de politieke en de kerkelijke leiders,
voor hen die mensen begeleiden op hun weg naar God,
voor hen die onderricht geven,
voor hen die prediken en verkondigen.
Dat zij zich niet laten leiden door eigenbelang,
maar door een geest van liefde en dienstbaarheid,
door een geest van onbaatzuchtigheid. Laten wij bidden...

Bidden we voor onze geloofsgemeenschap.
Dat we elkaar niet overvragen,
dat we elkaar geen ondraaglijke lasten opleggen,
dat we elkaar het goede gunnen,
dat we met elkaar omgaan als broers en zussen.
Laten wij bidden...

Bidden we voor allen die een engagement op zich hebben genomen
in de Kerkgemeenschap.
Dat zij niet ontmoedigd geraken als zij weinig resultaat zien,
maar dat ze moedig volhouden.
Laten wij bidden...

God die een Vader wil zijn voor alle mensen,
al onze gebeden leggen wij U voor.
Wij vragen U: begeleid ons op onze weg naar U.
Wees onze Gids. Amen.

Lied: Onstilbare tonen - Huub Oosterhuis

<https://www.youtube.com/watch?v=k7EWaPptdvw>

Onstilbare tonen
zwijgende woorden
mogen hier klinken.

De mond die ze zingt
het hart dat ontvangt
zij gezegend.

Zoals een landschap
meer ruimte is dan te zien is

en zoenen meer zijn
dan de perfecte vorm van de lippen

zo roepen wij uit wirwar te voorschijn
een weg
een lichtgestalte
uit dromen en schaduw
van dood

zo wordt van aarde
tot hemel Gij
onze enige ware.

Gebed over de gaven

God,
het brood en de wijn die wij U aanbieden,
spreken niet van macht en aanzien,
maar van eenvoud en dienstbaarheid.
Zo heeft uw Zoon onder ons geleefd.
Moge deze gaven ons de kracht geven
zijn spoor te volgen. Amen.

Groot Dankgebed

Wij danken U, barmhartige God,
omdat U een God van mensen bent,
dat U onze God genoemd wil worden,

dat U ons kent bij onze namen,
en dat Gij de wereld in uw handen houdt.

Want daarom hebt U ons geschapen en geroepen in dit leven:
dat wij met U verbonden zouden zijn,
wij, uw mensenvolk op aarde.

Gezegend bent U,
Schepper van al wat bestaat;
gezegend bent U,
die ons ruimte geeft en tijd van leven;
gezegend bent U om het licht in onze ogen
en om de lucht die wij ademen.

Wij danken U voor heel de schepping,
voor alle werken van uw handen,
voor alles wat U gedaan hebt in ons midden
door Jezus Christus, onze Heer.

Daarom huldigen wij uw naam,
Heer onze God,
en aanbidden U met de woorden: **Heilig, heilig, heilig de Heer, ...**

Wij hebben U nooit gezien, God,
maar wij mogen U wel ontmoeten
waar mensen van elkaar houden,
genade zijn voor elkaar
en uw schepping eerbiedigen.

Wij hebben U nooit gezien, God,
maar U geeft Uzelf aan ons,
in een medemens, in een geliefde,
in een reisgezel, in een zieke,
in Jezus, de Dienaar van de wereld.

INSTELLINGSVERHAAL

Verkondigen wij de kern van ons geloof:
Heer, Jezus, wij verkondigen uw dood,
en belijden tot Gij wederkeert dat Gij verrezen zijt.

Om dit te herdenken
blijven wij het Brood breken voor elkaar,
zoals zovelen reeds voor ons deden.
Wij bidden voor de mensen
die een bijzondere plaats innemen in ons hart,
ook voor hen die van ons zijn heengegaan.
Laat uw mensen nooit verloren gaan,
bewaar hen in uw liefde,
schrijf hun namen in de palm van uw hand.

Zend uw Geest uit over uw Kerk.
Geef ons hoop, God.
Geef ons vrede omwille van Jezus Christus.
Met Hem en in Hem
zijn wij uw mensen,
bent U onze Vader,
nu en tot in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader

(Carlos Desoete, in Wij-stenen)

Onze Vader die in mensen leeft,
moge in ons leven uw naam geheiligd worden.
Moge in ons samenzijn uw Rijk zichtbaar worden.
Moge in onze dagelijkse inzet uw wil gebeuren
als een teken en een oproep voor mensen op aarde.

Maak ons voor elkaar en voor de wereld
tot levengevend brood,
tot krachtig voedsel van vriendschap en vertrouwen,
van perspectief en hoop.
Maak ons, over fouten en tekorten heen,
tot mensen van vergeving en vrede,
zoals Gij het zijt voor ons.
Maak ons vrij van angst
en van alles wat denken en doen verlamt,
en laat ons niet verzinken
in de bekoring van de middelmatigheid.
Maar wees voor ons de kracht en uitdaging
om ten volle te leven
in eeuwigheid en ook vandaag. Amen.

Vredeswens

Open deuren die 'welkom' roepen
brengen mensen bij elkaar,
brengen mensen dichterbij God.
Als wij aandacht hebben voor wat ons met elkaar verbindt
in plaats van ons blind te staren op onderlinge verschillen,
als wij zorg hebben voor elkaar,
oog en hart hebben voor ieders behoeften,
kan Gods vrede in ons midden groeien –
Gods vrede, die geen grenzen verdraagt
en scheidsmuren sloopst.

Die Godsvrede zij altijd met u.

Lam Gods

Communie

Lied: De laatsten worden de eersten (ZJ 589)

<https://www.youtube.com/watch?v=uaoEK18n1rA>

De laatsten worden de eersten, wie knielde krijgt een troon,
de knechten mogen heersen, de dienaar heet een zoon.

O Heer, o eerstgeboren van allen uit de dood,
Gij zoekt wat is verloren, Gij maakt het leven groot.

Gij die als allerlaatste ter wereld wederkomt,
Gij wijst ons onze plaatsen wanneer de strijd verstomt.

Wie zelf zich hoog verheffen, die slaat zijn oordeel neer,
de bergen worden vereffend, de zee zwijgt voor de Heer.

Maar wie zich heeft gebogen voor wat Hij geboden heeft,
die zal Hij ook verhogen zo waar Hij eeuwig leeft.

De laatsten worden de eersten, wie knielde krijgt een troon,
wie slaaf was mag nu heersen, de vreemdeling wordt zoon.

Slotgebed   *(Kees Pannekoek)*

God, wij danken U voor uw Woord
en voor het Brood dat Gij met ons deelde.
Wij danken U voor uw Zoon Jezus
die, niet alleen met Woorden maar ook door daden,
ons de weg van de liefde leert gaan.
Wij gaan nu terug naar onze zusters en broeders.
Geef ons de kracht om hen in woord en daad
het evangelie te verkondigen.
Dat vragen wij U door Jezus, onze enige Leraar. Amen.

Dessertje:

Een spinnenweb is een ijle droom
voorzichtig in de lucht geweven
met hier en daar een raakpunt
aan een tak, een blad, een boom.
In juiste hoeken,
meetkundig exact berekend,
vlechten draadjes schoonheid aan mekaar.
Een spinnenweb is een ijle droom
die pas zichtbaar wordt in herfst en nevel.

Wat mensen voor elkaar zijn
ligt in hun woorden,
in hun lippen en hun ogen,
in hun tederheid, ragfijn geweven,
in hun kussen en strelen.
Zo weven zij een web
dat als een stukje schoonheid
tussen mensen hangt te zweven,
zo ijl als een droom
die pas duidelijk zichtbaar wordt
in herfst en nevel.

(Manu Verhulst)